

การศึกษาความเป็นครูแบบอัสลินของครูโรงเรียนในเครืออัสลิน
A Study of Ursuline teachers characteristics of teachers at Ursuline schools

นางสาวศรีพิมพ์ ขาเวียร์*

Siphim Xavier

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ **

Asst. Prof. Pongsin Viseshsiri, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นครูแบบอัสลินของครูในโรงเรียนเครืออัสลิน เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามคุณลักษณะของผู้บริหารและครูที่มีภูมิหลังต่างกัน ศึกษาความยากง่ายของการปฏิบัติตามคุณลักษณะครูแบบอัสลินของครูในโรงเรียนเครืออัสลิน และศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหาของการปฏิบัติตามคุณลักษณะครูแบบอัสลินของครูในโรงเรียนเครืออัสลิน โดยใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู และ ผู้บริหารโรงเรียนในเครืออัสลิน 3 โรงเรียน จำนวน 291 คน การวิเคราะห์จำแนกออกเป็น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และนับความถี่ของประเด็นที่เกิดขึ้นซ้ำกัน

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้ 1) ความเข้าใจต่อคุณลักษณะครูอัสลิน อยู่ในระดับดีเยี่ยม ยกเว้นการพัฒนาวิธีการสอนและการอบรมนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระดับดี 2) ระดับการปฏิบัติจริง อยู่ในระดับปฏิบัติ ดีเยี่ยมใน 6 พฤติกรรม ในขณะที่พฤติกรรมที่ปฏิบัติได้ในระดับดีเยี่ยมน้อยที่สุด คือ การพัฒนาความเชื่อและความศรัทธา โดยที่ปัจจัยภูมิหลัง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการทำงานของครูและผู้บริหารโรงเรียนในเครืออัสลิน ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความเข้าใจและระดับการปฏิบัติตามคุณลักษณะครูแบบอัสลิน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) ความยากง่ายของการปฏิบัติ ในภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติได้ง่ายในทุกคุณลักษณะ ยกเว้นความเป็นครูด้วยชีวิตและการพัฒนาความเชื่อและความศรัทธา เป็นคุณลักษณะที่ส่วนใหญ่พอปฏิบัติได้ 4) ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติ ส่วนใหญ่เป็นข้อจำกัดที่เกิดขึ้นกับครู รองลงมาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการบริหารจัดการบางประเด็นเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับนักเรียน บางประเด็นเป็นเรื่องสิ่งแวดล้อมทางสังคม ทั้งนี้ แนวทางการแก้ปัญหา ในภาพรวม ผู้บริหารควรเอื้ออำนวยในการพัฒนาครู เพื่อสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาตนเองและปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูอัสลินได้ดียิ่งขึ้น

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชา บริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย E-mail Address: siphimosu@gmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชา บริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย E-mail Address: v.pongsin@gmail.com

Abstract

The objective of this research was to find out what teachers knew about the characteristics of an Ursuline teacher and what underlying factors of teachers determined the level of real teaching practice done in the Ursuline way in the Ursuline school system. This included the study of difficulty levels, problems and obstacles, and included an approach to solving problems, overcoming obstacles and improving Ursuline teachers in the Ursuline school system. The study used the survey method of a questionnaire directed toward 291 teachers and administrators of three schools in the Ursuline school system. The analysis was divided into quantitative and qualitative analysis. The quantitative data was analyzed using statistical methods; standard deviation by (t-test) and variance by one way (ANOVA) for the part of the analysis of quantitative data and counted the frequency of unique issues that arose.

A summary of findings is as follows: 1) The understanding of the characteristics of an Ursuline teacher was at an excellent level, except the development of teaching methods and training of students was at a good level. 2) The level of actual teaching practice was at an excellent level in 6 behavioral categories, while the least excellent behavioral (outcomes) were in development of belief and faith. Underlying factors including sex, age, level of education, and amount of experience of teachers and administrators in the Ursuline school system had a negligible influence (.05) on the understanding or practice of Ursuline teaching. 3) The difficulties of practice were found overall to be easy for all aspects except for life teaching and teaching about belief and faith. 4) Problems and obstacles in (teaching) practice was for the most part a limitation that arose with the teachers, and, secondarily, with the administrators. Some were caused by students and others by environmental factors. The approach to problem solving was overall for the administrators to allow for professional development of teachers to support teacher in personal development according to characteristics of an Ursuline teacher.

คำสำคัญ: คุณลักษณะโรงเรียนในเครืออัสสุลิน

KEYWORDS: CHARACTERISTIC OF URSULINES TEACHERS

บทนำ

ในโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงทุกวันทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยี การสร้างเยาวชนให้เป็นคนเก่งและคนดี เป็นความปรารถนาและความใฝ่ฝันของสถาบันการศึกษาทุกแห่ง ด้วยเหตุนี้ นโยบายของสถานศึกษาจึงพยายามดำเนินการทุกวิถีทางที่จะให้นักเรียนในสถานศึกษาของตนเป็นเยาวชนที่มีความรู้คู่ธรรม (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2543) แต่สิ่งหนึ่งที่จะละเลยไม่ได้ คือการมี “แม่แบบที่ดี” หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การมี “ครูที่ดี” ที่จะทำหน้าที่เป็นทั้งผู้นำและผู้ประสานเชื่อมโยงความรู้และคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียน (ธีรศักดิ์ อัครบรร, 2544) ทั้งนี้ ความเป็นครูที่ดีนั้น ได้ถูกปลูกฝังให้เกิดขึ้นในทุกสถานศึกษา รวมถึงโรงเรียนในเครืออัสสุลิน ซึ่งถือกำเนิดขึ้นโดยนักบวชหญิงคณะอัสสุลินแห่งสหภาพโรมัน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในการให้การศึกษากับเยาวชนในประเทศไทยตั้งแต่ ค.ศ. 1924 โดยจัดตั้งสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ และ พะเยา ตามลำดับ โดยมีปรัชญาการศึกษาว่า “อบรมเสริมคนให้ครบ ประสพธรรมอันสูงส่ง ปัญญาแตกฉาน มั่นคง เสริมส่งเป็นคนจนสมบูรณ์” นอกจากวิชาการที่ได้รับการเอาใจใส่พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนก็มีความสำคัญควบคู่กัน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และกอปรไปด้วยคุณธรรม (นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย, 2549)

คณะอัสสุลินแห่งสหภาพโรมันในประเทศไทยได้เปิดทำการสอนมาเป็นเวลาเกือบหนึ่งร้อยปีแล้ว มีนักบวชหญิงเป็นผู้บริหารร่วมกับฆราวาสมาโดยตลอด นักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนในเครืออัสสุลินในประเทศไทย ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาทั้งของภาครัฐที่มีชื่อเสียงและของเอกชน คิดเป็นร้อยละ 100 อีกทั้งเมื่อจบการศึกษาในระดับสูงแล้ว ได้ไปทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติเป็นจำนวนมาก ตาม

จิตตารมณ์เซอร์เวย์ม (ความหมาย “เข้ายืนตีรับใช้”) ของโรงเรียนที่มอบให้ศิษย์ทุกคน แต่ในระยะที่ผ่านมาทางโรงเรียนประสบปัญหาเรื่องการลาออกของครูบางคนเมื่อเปิดภาคการศึกษาไปแล้ว เนื่องจากโรงเรียนรัฐบาลมีการเปิดรับครูเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ราวเดือนกรกฎาคม ทำให้โรงเรียนขาดครูที่จะสอนนักเรียนในช่วงที่เปิดภาคการเรียนการสอนไปแล้ว อีกทั้ง ปัจจุบันมีครูที่รับเข้ามาปฏิบัติหน้าที่สอนจำนวนมากขึ้น ในเวลาเดียวกัน คุณครูที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นระยะเวลานานของโรงเรียนมีอายุที่เพิ่มมากขึ้น ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้โรงเรียนต้องหันมาทบทวนถึงความเป็นครูออร์สูลินตามที่ได้มีการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของความเป็นครูออร์สูลิน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาแต่ละด้านตามความเหมาะสม อันจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของคุณครูออร์สูลิน

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความเป็นครูแบบออร์สูลินของครูโรงเรียนในเครือออร์สูลิน จึงสนใจที่จะศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นครูแบบออร์สูลินของครูในโรงเรียนเครือออร์สูลิน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูและผู้บริหารที่มีภูมิหลังต่างกัน ระดับความยากง่ายของการปฏิบัติตามคุณลักษณะครูแบบออร์สูลิน รวมไปถึงปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูแบบออร์สูลิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนในเครือออร์สูลินแห่งสหภาพโรมันในประเทศไทย ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาตามเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นครูแบบออร์สูลินของครูในโรงเรียนเครือ
- 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามคุณลักษณะของผู้บริหารและครูที่มีภูมิหลังต่างกัน
- 3) เพื่อศึกษาระดับความยากง่ายของการปฏิบัติตามคุณลักษณะครูแบบออร์สูลินของครูในโรงเรียนเครือออร์สูลิน
- 4) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหาของการปฏิบัติตามคุณลักษณะครูแบบออร์สูลินของครูในโรงเรียนเครือออร์สูลิน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความเป็นครูแบบออร์สูลินในโรงเรียนเครือออร์สูลิน ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และ คุณครู ในโรงเรียนเครือของคณะออร์สูลิน ในประเทศไทย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครูและผู้บริหาร จากโรงเรียนในเครือออร์สูลิน จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย โรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย และ โรงเรียนวาสูเทวี จากนั้นสุ่มเลือกครูและผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่ายตามจำนวนที่กำหนด

การวิจัยครั้งนี้คำนวณขนาดตัวอย่างด้วยโปรแกรม G*Power สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ One Way ANOVA พบว่าการศึกษานี้ต้องการตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 252 คน ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยคำนวณอัตราขาดเซย์อัตราขาดหายของข้อมูลเพื่อป้องกันอัตราการตอบกลับต่ำ ประมาณร้อยละ 50 หรือคิดเป็น 128 คน ทำให้การวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวอย่างขนาด 380 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน โรงเรียนละ 150 คน ยกเว้น โรงเรียนวาสูเทวี ซึ่งมีครูจำนวนน้อยกว่า 100 คน ดังนั้น ผู้วิจัยสุ่มครูในโรงเรียนวาสูเทวีจำนวน 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสำรวจการศึกษาความเป็นครูแบบออร์สูลิน ของครูโรงเรียนในเครือออร์สูลิน โดยแบ่งออก 2 ตอน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ประกอบด้วยข้อมูลภูมิหลัง อาทิ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน รวมถึงภูมิหลังด้านการเรียนรู้และการฝึกอบรมเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูโรงเรียนออร์สูลิน และ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมตามคุณลักษณะของครูออร์สูลิน จำแนกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูโรงเรียนออร์สูลิน 2) ระดับการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูโรงเรียนออร์สูลิน และ 3) ระดับความยากง่ายในการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูโรงเรียนออร์สูลิน

ลักษณะมาตรวัดสำหรับการเก็บข้อมูลด้านความเข้าใจและระดับการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูโรงเรียนออร์สูลิน จะใช้มาตรประเมินค่า 5 ระดับ โดยในส่วนของความเข้าใจประกอบด้วยระดับเข้าใจดีเยี่ยม เข้าใจดี เข้าใจพอสมควร ไม่เข้าใจเลย และไม่แน่ใจ ส่วนด้านระดับการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูออร์สูลินจะใช้มาตรประเมินค่า 5 ระดับเช่นกัน ประกอบด้วย ปฏิบัติได้ดีเยี่ยม ปฏิบัติได้ดี พอปฏิบัติได้ ปฏิบัติได้น้อย และ ปฏิบัติไม่ได้เลย ซึ่งประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 11 ข้อ ตามคุณลักษณะของความเป็นครูโรงเรียนออร์สูลิน ในขณะที่ประเด็นความยากง่ายในการปฏิบัติจะใช้มาตรประเมินค่า 3 ระดับ ประกอบด้วย ปฏิบัติได้ง่าย พอปฏิบัติได้ ปฏิบัติได้ยาก พร้อมทั้งระบุ ปัญหา อุปสรรค และ แนวทางแก้ปัญหาในการปฏิบัติตามคุณลักษณะของความเป็นครูโรงเรียนออร์สูลินด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาสภาพความเป็นครูแบบออร์สูลินของครูในโรงเรียนเครือออร์สูลินในประเทศไทยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการแสวงหาความรู้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่ดีของครู โดยการออกแบบสำรวจไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน โดยใช้แบบสำรวจแบบมีโครงสร้าง เพื่อสอบถามข้อมูลตามข้อคำถามที่กำหนด เกี่ยวกับสภาพการความเข้าใจ การปฏิบัติจริง ความยาก-ง่ายของการปฏิบัติ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหา หลังการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล แล้วทำการสรุปวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของสภาพการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรคของการเป็นครูแบบออร์สูลิน สำหรับการออกแบบสำรวจผู้บริหาร และ ครูผู้สอน รวบรวมเก็บแบบสอบถามคืนโดยตรงด้วยตนเอง

ข้อมูลที่ได้รวบรวม แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสำรวจ 2) ข้อมูลด้านพฤติกรรมตามคุณลักษณะของครูออร์สูลิน 3) อุปสรรค ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในการปฏิบัติตามคุณลักษณะครูออร์สูลิน มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลภูมิหลังของผู้ตอบแบบสำรวจ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน และการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับคุณลักษณะของความเป็นครูโรงเรียนออร์สูลิน จะวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และ แผนภูมิ รวมถึงใช้การวิเคราะห์ตารางไขว้ (Crosstab Table) เพื่อแสดงรายละเอียดข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

2) ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมตามคุณลักษณะของครูออร์สูลิน มีระดับข้อมูลเป็นแบบเรียงอันดับ (Ordinal Data) จะใช้การวิเคราะห์ด้วยตารางไขว้ (Crosstab Table) ทั้งในภาพรวมและจำแนกตามโรงเรียน นอกจากนี้ ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้ข้อตกลงเบื้องต้นว่า ระดับพฤติกรรมตามคุณลักษณะของครูออร์สูลินที่ประเมินได้มีระดับการวัดเทียบเท่าระดับอันตรภาค (Interval Data) เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดียิ่งขึ้นด้วยการวิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยายคือ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

รวมถึง สถิติอ้างอิงเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับพฤติกรรมตามคุณลักษณะของครูออร์สูลินระหว่างตัวแปรภูมิหลังต่าง ๆ ได้แก่ t-test และ One Way ANOVA

3) สำหรับข้อมูลด้านปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการตอบคำถามปลายเปิดในแบบสำรวจที่กำหนดให้เจาะวิเคราะห์โดยการจำแนกประเด็นและรวบรวมความถี่ของประเด็นที่เกิดขึ้นตามหลักการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พร้อมทั้งจัดเรียงลำดับประเด็นปัญหา อุปสรรค และ แนวทางการแก้ปัญหาของแต่ละคุณลักษณะตามแบบครูออร์สูลิน จากประเด็นที่มีความถี่มากที่สุดไปน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การศึกษาความเป็นครูแบบออร์สูลินของครูโรงเรียนในเครือออร์สูลิน สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ในภาพรวม ครูและผู้บริหารโรงเรียนในเครือออร์สูลินส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะแบบครูออร์สูลินในระดับดีเยี่ยม ยกเว้นการพัฒนาวิธีการสอนและการอบรมนักเรียน ซึ่งส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระดับดี เมื่อวิเคราะห์จำแนกตามโรงเรียน พบว่า ครูและผู้บริหารโรงเรียนวาสุเทวี และโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย ส่วนใหญ่มีความเข้าใจระดับดีเยี่ยมในคุณลักษณะด้านการปกครองด้วยเหตุผลมากกว่าคุณลักษณะอื่นๆ แต่ครูและผู้บริหารโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัยมีความเข้าใจระดับดีเยี่ยมในด้านความร่วมมือในการปลูกฝังความดีงามมากกว่าด้านอื่น ๆ ในขณะที่ครูและผู้บริหารทั้ง 3 โรงเรียนมีความเข้าใจในประเด็นการพัฒนาวิธีการสอนและการอบรมนักเรียนน้อยกว่าคุณลักษณะด้านอื่น ๆ แสดงว่า ครูและผู้บริหารทั้ง 3 โรงเรียนควรได้รับการส่งเสริมให้มีความเข้าใจในคุณลักษณะด้านนี้มากยิ่งขึ้น

2) ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูแบบออร์สูลินในภาพรวม พบว่า ครูและผู้บริหารส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติได้ดีเยี่ยมใน 6 พฤติกรรม ได้แก่ (1) ความร่วมมือในการปลูกฝังความดีงาม (2) รักศักดิ์ศรีและอุทิศตน (3) ลงโทษด้วยความรัก (4) เข้าใจให้อภัยในความผิดพลาดของผู้อื่น (5) เข้าร่วมการอบรม และ (6) ปกครองด้วยเหตุผล ในขณะที่พฤติกรรมที่ปฏิบัติได้ในระดับดีเยี่ยมน้อยที่สุด คือ การพัฒนาความเชื่อและความศรัทธา เมื่อวิเคราะห์จำแนกตามโรงเรียน พบว่า คุณลักษณะที่มีการปฏิบัติได้ดีเยี่ยมร่วมกันทั้ง 3 โรงเรียน ได้แก่ คุณลักษณะด้านรักศักดิ์ศรีและอุทิศตน และด้านความร่วมมือในการปลูกฝังความดีงาม ในขณะที่คุณลักษณะที่มีการปฏิบัติได้ดีเยี่ยมน้อยที่สุดเช่นเดียวกันทั้ง 3 โรงเรียนได้แก่ การพัฒนาความเชื่อและความศรัทธา ดังนั้น ครูและผู้บริหารควรได้รับการส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติตามคุณลักษณะด้านนี้มากที่สุด

3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความเข้าใจและการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูออร์สูลินระหว่างครูและผู้บริหารที่มีภูมิหลังด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการทำงาน ที่แตกต่างกัน พบว่า มีระดับความเข้าใจ และการปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า ปัจจัยภูมิหลังดังกล่าว ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความเข้าใจและการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูออร์สูลิน

4) ผลการวิเคราะห์ความยากง่ายในการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูออร์สูลินของครูและผู้บริหารโรงเรียนในเครือออร์สูลิน ในภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติได้ง่ายในทุกๆ คุณลักษณะ ยกเว้น ความเป็นครูด้วยชีวิตและการพัฒนาความเชื่อและความศรัทธา เป็นคุณลักษณะที่ส่วนใหญ่พอปฏิบัติได้ เมื่อวิเคราะห์จำแนกเป็นรายโรงเรียน พบว่า ครูและผู้บริหารทั้ง 3 โรงเรียนสามารถปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูแบบออร์สูลินได้ง่ายในคุณลักษณะต่างๆ แตกต่างกันไป โดยโรงเรียนวาสุเทวีปฏิบัติได้ง่ายในคุณลักษณะ รักศักดิ์ศรีและอุทิศตน ปกครองด้วยเหตุผล ความร่วมมือในการปลูกฝังความดีงาม และปรับปรุงตนเองอยู่

เสมอ ในขณะที่โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัยและโรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัยสามารถปฏิบัติได้ง่ายในทุกๆ คุณลักษณะ ยกเว้นคุณลักษณะด้านความเป็นครูด้วยชีวิต พัฒนาวิธีการสอน และการอบรมนักเรียน และการพัฒนาความเชื่อและความศรัทธา ซึ่งส่วนใหญ่ในทั้ง 2 โรงเรียนพอปฏิบัติได้ นอกจากนี้ มีครูและผู้บริหาร บางส่วน (ต่ำกว่าร้อยละ 5) ของทั้ง 3 โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้ยากในแต่ละคุณลักษณะ

5) ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติตามคุณลักษณะครูแบบอัสสุลิน พบว่า ประเด็นปัญหาที่ครูและผู้บริหารโรงเรียนในเครืออัสสุลินนำเสนอต่อผู้วิจัยในแต่ละคุณลักษณะส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับข้อจำกัดที่เกิดขึ้นกับครู ยกตัวอย่างเช่น ครูขาดจิตสำนึก ไม่เสียสละ ไม่ตระหนักต่อหน้าที่ไม่มีพลังกำลังใจที่จะยึดมั่นในอุดมการณ์และดำเนินชีวิตตามอุดมการณ์ให้เป็นที่ประจักษ์ ครูไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ไม่เข้าใจนักเรียน มีภาระงานหนัก ไม่มีเวลา ไม่ต้องการเป็นครูอย่างแท้จริง เป็นต้น รองลงมาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการอบรม ยกตัวอย่างเช่น การอบรมขาดความต่อเนื่อง การอบรมที่ไม่ตรงกับงานไม่ได้นำมาใช้ เรื่องที่อบรมที่ตรงกับงานจัดตรงกับช่วงการสอน กลุ่มที่เข้ารับการอบรมเป็นคนกลุ่มเดิมๆ เป็นต้น บางประเด็นเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เช่น นักเรียนไม่สนใจ ไม่อยากเรียน ถูกบังคับให้มาเรียน หนังสือ ไม่เคารพเชื่อฟังครูอาจารย์ ขาดความพร้อมในการเรียนรู้ ขาดวินัย เป็นต้น บางประเด็นเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความเจริญของวัตถุนิยมทำให้ความเชื่อและความศรัทธาลดลง เป็นต้น และปัญหาบางประการเกี่ยวข้องกับความยากง่ายและความคลุมเครือของมาตรการในการปฏิบัติ เช่น หลักการบางข้อปฏิบัติได้ยาก ขาดมาตรการที่ชัดเจนทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติ มีการเปลี่ยนแปลงมาตรการต่างๆ อย่างกระตือรือร้นบ่อยครั้ง แนวทางการปฏิบัติสามารถตีความได้หลายแนวทาง มาตรการบทลงโทษของโรงเรียนไม่ชัดเจน เป็นต้น

6) ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูอัสสุลิน พบว่า มีข้อเสนอแนะจัดจำแนกได้เป็น 6 กลุ่ม คือ (1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของครูและผู้บริหารโรงเรียน (2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม (3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม (4) ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการให้อำนาจต่อการพัฒนาของครู (5) ข้อเสนอแนะด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และ (6) ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เน้นข้อควรปฏิบัติเบื้องต้นที่ผู้บริหารและครูควรปรับเปลี่ยน เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูอัสสุลินได้เป็นอย่างดี ยกตัวอย่างเช่น หมั่นภาวนา ใช้สติและสมาธิในการดำเนินชีวิต ไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจและลงโทษนักเรียน บริหารเวลาเพื่อจะสามารถเข้ารับการอบรมได้ เรียนรู้และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เปิดกว้างยอมรับสิ่งใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาการสอน ปรึกษาขอความรู้จากครูรุ่นพี่ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรม มุ่งเน้นในการปรับปรุงกระบวนการจัดฝึกอบรม เช่น ไม่จัดในวันปฏิบัติงาน ควรจัดในวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือช่วงปิดภาคเรียน ผู้บริหารควรให้ความสนใจและจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง จัดอบรมเฉพาะเรื่องที่จำเป็นเท่านั้น ไม่ควรจัดบ่อยจนเกินไป ควรจัดการอบรมให้แก่ครูอย่างทั่วถึง และประชาสัมพันธ์ให้ครูได้รับทราบเพื่อเข้าร่วมการอบรมอย่างพร้อมเพรียง เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม มุ่งเน้นเสนอแนะกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ช่วยส่งเสริมการปฏิบัติตามแบบครูอัสสุลิน ยกตัวอย่างเช่น สร้างความเข้าใจและร่วมหาแนวทางการอบรมนักเรียนร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อให้มีระเบียบวินัย คุณธรรมและจริยธรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและนักเรียน เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการทำงานของครู เป็นต้น

ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาครู ส่วนใหญ่เป็นประเด็นข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารดำเนินการต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนาตนเอง และปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูอัสสุลินได้ ยกตัวอย่างเช่น การจัดหาทุนหรือจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง จัดหาบุคลากรด้านการสอนให้ตรงกับวิชาที่สอน จัดเตรียมแหล่งความรู้และทรัพยากรอื่นๆ สำหรับครูเพื่อให้สามารถพัฒนาการสอนของครูได้ กำหนดมาตรการที่ชัดเจนแต่มีความยืดหยุ่นเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่เกิดขึ้น และให้ครูรักษาภาระเบี่ยงอย่างเคร่งครัด จัดกิจกรรมเน้นการปฏิบัติมากกว่าการเรียนรู้ทางวิชาการ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ มีข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมทางสังคม และการสร้างความศรัทธาและความเชื่อของครู ยกตัวอย่างเช่น จัดบรรยากาศ สร้างสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการปลูกฝังความดีงาม สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูในการปฏิบัติหน้าที่ และศรัทธาในตนเองและผู้อื่น ตลอดจนควรให้เกียรติผู้อื่น และสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจที่ทำให้เกิดศรัทธาและรักษาความดี เป็นต้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความเป็นครูแบบอัสสุลินในโรงเรียนเครืออัสสุลิน ครั้งนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะครูอัสสุลินทั้งในด้านความเข้าใจ ด้านการปฏิบัติจริง ตลอดจนปัญหา อุปสรรคที่พบจากการปฏิบัติและแนวทางแก้ไขปัญหา โดยสามารถอภิปรายผลในประเด็นที่น่าสนใจได้ดังนี้

1) ในภาพรวมผู้บริหารและครูโรงเรียนในเครืออัสสุลินส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะแบบครูอัสสุลินอย่างดีเยี่ยม สืบเนื่องมาจากการที่โรงเรียนในเครืออัสสุลินต่างดำเนินการสืบทอดเจตนารมณ์ และปรัชญาของการจัดการศึกษามาเป็นระยะเวลายาวนานจากรุ่นสู่รุ่นและมีการปลูกฝังผู้ที่จะเป็นครูแบบครูอัสสุลินอย่างเข้มข้นในด้านของแนวคิด ค่านิยมว่า ครูของโรงเรียนอัสสุลินจะเป็นครูด้วยชีวิต ยินดีที่จะเสียสละและอดทน เป็นครูด้วยอุดมการณ์อันสูงส่งที่จะช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชนในทุกๆ ด้าน มีกระบวนการอบรมปลูกฝังถ่ายทอดคุณลักษณะของครูแบบอัสสุลิน และมีการนิเทศติดตามโดยผู้บริหารเพื่อสร้างเสริมกำลังใจให้ครูมีความเพียบพร้อมจึงทำให้ทุกคนมีความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะแบบครูอัสสุลิน การเข้าใจในปรัชญาของโรงเรียนเป็นเรื่องที่ครูทุกคนควรมีไม่ว่าจะเป็นครูในสังกัดใด ดังที่ระบุไว้ในงานของ Bivona (2005)

ในส่วนการพัฒนาวิธีการสอนและการอบรมนักเรียน ผู้บริหารและครูมีความเข้าใจน้อยกว่าคุณลักษณะด้านอื่น อาจเนื่องมาจาก ปัจจัยของการพัฒนาตนเองของครูตามนโยบายและแนวคิดในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่และปัจจัยที่เกิดจากการะงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเศษ อนุกุล (2546) ที่พบว่าครูในแต่ละโรงเรียนประสบปัญหาอย่างมากในการพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับ พ.ศ. 2542 เพราะครูขาดความรู้ในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ที่ปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ บางท่านแม้ได้เข้ารับการอบรมและพอที่จะเข้าใจถึงจุดประสงค์และขั้นตอนวิธีการในการสอนแนวใหม่ ก็ยังพบกับปัญหาของเวลาเพราะครูต้องใช้เวลาสอนจำนวน 20 คาบต่อสัปดาห์ รวมทั้งต้องทำงานด้านธุรการด้วยครูจึงไม่มีเวลามากพอที่จะหันมาทำความเข้าใจ และคิดหาวิธีการเรียนการสอนทำสื่อ หรือทำวิจัย เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุดได้

2) ครูและผู้บริหารส่วนใหญ่ปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูแบบอัสสุลินได้ดีเยี่ยมใน 6 พฤติกรรม ได้แก่ 1) ความร่วมมือในการปลูกฝังความดีงาม 2) การรักศักดิ์ศรีและอุทิศตน 3) การลงโทษด้วยความรัก 4) การให้อภัยในความผิดพลาดของผู้อื่น 5) การเข้าร่วมการอบรม และ 6) การปกครองด้วยเหตุผล ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ครูและผู้บริหารปฏิบัติพฤติกรรมดังกล่าวได้ดีเยี่ยมมาจากความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ที่ต้องการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถวิเคราะห์ได้ว่าพฤติกรรมต่างๆ ที่ครูปฏิบัติได้ดีเยี่ยม นั้น ได้รับการปลูกฝังแนวคิดด้านคุณลักษณะของครูอัสสุลินมาอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การปฐมนิเทศครูก่อนเริ่มเข้ามาปฏิบัติหน้าที่การเข้ารับการอบรมต่างๆ และค่านิยมที่เกิดจากเพื่อนครูที่ปฏิบัติหน้าที่มาก่อน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานของ สุริยวิธญา ทรงกลด (2552) ที่กล่าวว่าครูได้รับการอบรมความดีงาม ความมีจรรยาบรรณ และครูที่ได้รับการอบรมมักมีการปฏิบัติตามได้ดี นอกจากนี้คุณลักษณะดังกล่าวยังสอดคล้องกับระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูที่ถูกกำหนดไว้โดยหน่วยงานต่างๆ ดังนี้ (1) จรรยาและวินัยของข้าราชการครูในพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2518 มาตรา 78 ที่จะไม่กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันจะทำให้เสียความเที่ยงธรรมและเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ของครู (2) ตัวชี้ลักษณะครูที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่กำหนดว่าครูต้องมีความรักและมีความเข้าใจเด็กมีความเมตตาปรารถนาดีและรักเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) (3) เอกลักษณ์ของโรงเรียนอัสสุลินในด้านการปกครองนักเรียนและการอบรมสั่งสอนที่ยึดหลักของการใช้เหตุผลกับนักเรียนไม่ใช้อารมณ์ในการตักเตือน ลงโทษนักเรียน (4) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ที่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา โดยได้ระบุไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 9 (4) ว่า “หลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ” นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานของ สุริยวิธญา ทรงกลด (2552) ที่กล่าวว่าการพัฒนาครูโดยวิธีการฝึกอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ครูได้เรียนรู้ เข้าใจหลักการวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ทนการเปลี่ยนแปลง ช่วยเพิ่มพูนทักษะและเทคนิคที่เหมาะสมทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนพฤติกรรมที่ปฏิบัติได้ในระดับดีเยี่ยม น้อยที่สุดคือ การพัฒนาความเชื่อและความศรัทธาผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่าความเชื่อและความศรัทธาเป็นสิ่งที่ต้องใช้ระยะเวลาในการสั่งสม และต้องมีกระบวนการในการปลูกฝังที่ละเอียดอ่อน ชับซ้อน แต่เนื่องด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของครูในปัจจุบันที่มากด้วยภาระงาน และมีข้อจำกัดเรื่องเวลาทำให้ไม่สามารถพัฒนาความเชื่อและความศรัทธาได้อย่างเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

3) ปัจจัยภูมิหลังด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการทำงานที่แตกต่างกัน ไม่มีอิทธิพลต่อระดับความเข้าใจและการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูอัสสุลิน อาจมีสาเหตุมาจากการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนในเครืออัสสุลิน ที่มีระบบสร้างความเข้าใจและสร้างคุณลักษณะของครูอัสสุลินก่อนการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ (2543) กล่าวถึงคุณลักษณะของครูตามพระบรมราโชวาทที่ว่า ครูควรเป็นครูที่แท้จริงปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา

4) ผลการวิเคราะห์ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมตามคุณลักษณะของครูแบบอัสสุลินจำแนกตามโรงเรียนพบว่า ครูและผู้บริหารส่วนใหญ่ในโรงเรียนวสุเทวีมีความเข้าใจระดับดีเยี่ยมในทุก ๆ คุณลักษณะ แต่คุณลักษณะที่ 4 ด้านพัฒนาวิธีการสอน และ การอบรมนักเรียนเป็นที่น่าสังเกตว่าทั้ง 3 โรงเรียนมีความเข้าใจน้อยกว่าคุณลักษณะอื่นๆ ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดคุณลักษณะของครูอัสสุลินไว้อย่างชัดเจนในด้านการพัฒนาตนทางวิชาการว่าครูโรงเรียนอัสสุลินต้องเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนหมั่นศึกษาและค้นคว้าอยู่เสมอเป็นผู้ที่รัก

วิชาการเห็นคุณค่าของความรู้และความจริงและเข้าใจว่าวิทยาการต่างๆ นั้นก้าวหน้าอยู่เสมออย่างไม่หยุดยั้ง หากตนเองไม่ได้ติดตามความก้าวหน้าในวิชาการที่ตนสอนก็นับว่าเป็นผู้ที่ล้าหลังไม่ทันต่อเหตุการณ์แต่อาจเป็นผลมาจากการปรับเปลี่ยนนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามแนวทางคาทอลิก (ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม, 2551) จะเห็นว่าแนวคิดทางการศึกษาที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และไม่มีแบบแผนของการจัดการศึกษาไทยทั้งระบบ ส่งผลให้ครูไม่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างทันท่วงที หรือเมื่อพัฒนาในด้านหนึ่งด้านใดแล้วก็ได้ถูกนำมาใช้อย่างต่อเนื่องแท้จริง ประกอบกับ ครูมีภาระงานมาก ทำให้ครูไม่มีเวลาเพิ่มพูนความรู้ ทางเอกสารวิชาการ การเข้าร่วมการอบรม หรือ รับฟังการแบ่งปันความรู้จากวิทยากรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาสกร เรืองรอง และคณะ (2556) ที่กล่าวว่า ครูขาดอิสระในการจัดการตนเอง และการจัดการเรียนรู้ เพราะครูยังคงต้องปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดซึ่งนโยบายเหล่านั้นไม่ได้ถูกต้องและดีเสมอไป อีกทั้งภาระงานอื่นนอกเหนือจากการสอนจะทำให้ครูมีเวลาเตรียมการสอนและมีสมาธิในการสอนน้อยลงซึ่งโรงเรียนในประเทศไทยให้ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่อื่นเช่น พัสดุ บุคคล ธุรการ ฯลฯ จนทำให้ประสิทธิภาพการสอน และการพัฒนาตนเองลดลง

จากผลการวิเคราะห์ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมตามคุณลักษณะของครูแบบอัสสุลิน พบว่าครูโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัยมีความเข้าใจดีเยี่ยมในทุกๆ ประเด็นมากกว่าร้อยละ 50 ซึ่งพบว่าสูงกว่าโรงเรียนอื่นๆ ทั้งนี้ แนวทางการศึกษาของโรงเรียนอัสสุลินในประเทศไทย (2532) ได้กล่าวไว้ว่าโรงเรียนแห่งนี้มีการจัดการอบรมครูอย่างเข้มข้นต่อเนื่องเสมอ จึงควรจะนำข้อสังเกตดังกล่าว มาศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบในการพัฒนาคุณลักษณะครูของโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัยในเชิงลึกต่อไป

5) จากผลการวิจัยมีครูบางคนระบุไว้ในแบบสำรวจว่า ตนเองมาเป็นครูเพราะไม่มีทางเลือกอื่น และไม่ได้ตั้งใจมาเป็นครู แม้จะมีจำนวนไม่มากที่ตอบแบบสำรวจในประเด็นนี้ แต่ก็นับว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าผู้ที่ไม่ได้มีความต้องการที่จะประกอบวิชาชีพครูแต่เข้ามาเป็นครูจะทำให้เกิดปัญหาในระยะยาวแก่นักเรียนและโรงเรียนหรือไม่ครูกลุ่มนี้อาจเป็นสาเหตุของคุณภาพการศึกษาที่ตกต่ำเพราะไม่มีความใส่ใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ และขาดความรักในวิชาชีพครูและนับว่าเป็นปัญหาระดับชาติ ซึ่งควรให้ความเอาใจใส่มากเป็นพิเศษ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการพยายามแก้ปัญหาดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องซึ่งตรงกับที่ รุ่ง แก้วแดง (2544) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านคุณภาพของครูไว้ว่ายุคหนึ่งประเทศไทยมีความต้องการครูสูงขึ้นจึงเร่งผลิตครูมากขึ้นโดยให้สถาบันฝึกหัดครูทุกแห่งเปิดการเรียนการสอนในภาคพิเศษและภาคสมทบ ทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาครูมากเกินความต้องการของตลาดแรงงานและตกงานในที่สุด ด้วยเหตุนี้ได้กระตุ้นหลังจึงไม่มั่นใจโอกาสที่จะได้งานทำจึงไม่เลือกเรียนครูหรือเลือกไว้เป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งเป็นที่กล่าวขานกันว่าเรียนอะไรไม่ได้จึงเข้าเรียนครูทำให้ภาพลักษณ์ของครู และคุณภาพการศึกษาตกต่ำลงมาก และยังไม่สามารถสร้างครูที่มีความรักในวิชาชีพได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ และแนวทางการวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากการที่ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาวิธีการสอนและการอบรมนักเรียนยังเป็นเรื่องที่ครูส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระดับดีเท่านั้น ซึ่งในเรื่องอื่นอยู่ในระดับดีเยี่ยม ผู้วิจัยจึงเสนอให้คณะผู้บริหารเครือ

ครูสุลินจัดอบรมการพัฒนาวิธีการสอนและการอบรมนักเรียนตามแนวทางครูสุลิน อีกทั้งเปิดโอกาสให้ครูได้มีเวลาพัฒนาตนเองมากขึ้นตามความเหมาะสม

2) จากการที่ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของครูในเครือข่ายครูสุลินที่มีน้อยที่สุด คือ การพัฒนาความเชื่อและความศรัทธา ผู้วิจัยจึงเสนอให้คณะผู้บริหารเครือข่ายครูสุลินเร่งจัดกิจกรรมในการพัฒนาความเชื่อและความศรัทธาในความเป็นครูแบบครูสุลินเพิ่มขึ้น

3) จากการที่ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภูมิหลัง อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการทำงานไม่ได้มีอิทธิพลต่อความเข้าใจและระดับการปฏิบัติตามคุณลักษณะของครูแบบครูสุลินอย่างมีนัยสำคัญ ผู้วิจัยจึงเสนอให้ในกรณีที่จะมีการรับครูใหม่ ให้ผู้บริหารในเครือข่ายครูสุลินเปิดรับครูใหม่โดยไม่ต้องใช้เกณฑ์เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการทำงานเป็นเกณฑ์พิจารณาความเป็นครูแบบครูสุลินในตัวผู้สมัคร หากแต่เมื่อรับแล้วควรต้องทำการปฐมนิเทศให้เข้าใจความเป็นครูสุลิน และจัดให้มีการอบรมทบทวนความเป็นครูสุลินเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

4) จากการที่ผลการวิจัยพบว่า ครูในโรงเรียนในเครือข่ายครูสุลินมีคุณลักษณะที่ต้องการได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงเสนอให้คณะกรรมการบริหารเครือข่ายครูสุลินทำการสำรวจความเป็นครูสุลิน โดยแยกตามคุณลักษณะที่ต้องการได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมอย่างชัดเจน และทำรายงานไว้เป็นฐานข้อมูลในการวัดการพัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บตัวอย่างจากครูและผู้บริหารจากเครือข่ายครูสุลินเท่านั้น ซึ่งมีการเชิญชวนให้ครูเข้ารับการอบรมคุณลักษณะแบบครูสุลินทุกคน ยกเว้นครูที่เพิ่งรับเข้ามาทำการสอนใหม่เท่านั้น ทำให้ไม่สามารถศึกษาอิทธิพลของการเข้ารับการอบรมดังกล่าวได้ ดังนั้น ในการศึกษาค้างต่อไป ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มครูที่เข้ารับการอบรมไปแล้วและกลับมาอบรมใหม่ ว่ามีพฤติกรรมแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งจะช่วยให้การวิจัย เกี่ยวกับความเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติตามแบบครูสุลินมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2) การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการสำรวจโดยใช้แบบสำรวจ การศึกษาความเป็นครูแบบครูสุลิน ของครูโรงเรียนเครือข่ายครูสุลิน เพียงฉบับเดียว โดยมีคำถามปลายเปิดเฉพาะประเด็นปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเพียงเท่านั้น แต่ไม่ได้ศึกษาถึงความต้องการจำเป็นของครูและผู้บริหารต่อการปฏิบัติตามคุณลักษณะแบบครูสุลิน ทำให้ไม่สามารถศึกษาแนวทางการตอบสนองที่สอดคล้องต่อความต้องการของครูอย่างแท้จริงได้ ดังนั้น ในการศึกษาค้างต่อไป จึงควรดำเนินการศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติตามคุณลักษณะแบบครูสุลินด้วย

3) การวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยภูมิหลังของครูและผู้บริหารในโรงเรียนเครือข่ายครูสุลิน เท่านั้น แต่ยังไม่ได้ศึกษาอิทธิพลของปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจและการปฏิบัติตามแบบครูสุลิน ยกตัวอย่างเช่น ความพร้อมของครู ภูมิหลังด้านศาสนา คุณลักษณะด้านวัฒนธรรม เป็นต้น ดังนั้น ในการศึกษาค้างต่อไป จึงอาจศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าว จะช่วยเพิ่มเติมความเข้าใจในการส่งเสริมครูและผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายครูสุลินให้มีความเข้าใจและการปฏิบัติตามคุณลักษณะแบบครูสุลินได้ดียิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2544). *ความเป็นครูไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ก. พลพิมพ์.
- พิเชษ อนุกุล. (2546). การจัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, กรกฎาคม-ธันวาคม, 26-28.
- ภาสกร เรืองรอง และคณะ. (2556). เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21. *วารสารปัญญาทัศน์*, 5, 195-207.
- นักบวชหญิงและชายในประเทศไทย. (2549). *ที่ระลึก 7 รอบ 84 ปีมาแมร์ที่โอดอร์ฮาเนนเฟลด์ 23 ธันวาคม คณะอัครสันตปาปาโรมัน ปี 1985*. สืบค้นจาก <http://haab.catholic.or.th/priest/priestsister/osu.html>
- แนวทางการศึกษาของโรงเรียนอัครสันตปาปาในประเทศไทย. (2532). กรุงเทพมหานคร: อุดมศึกษา.
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). *ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก*. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. (2543). *การกำหนดแนวทางในการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์. (2543). คุณลักษณะของครูตามพระบรมราโชวาท. *วารสารข้าราชการครู*, เมษายน-พฤษภาคม, 2-13.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม. (2551). *การศึกษาคาทอลิก: Utopia or Reality*. นครปฐม: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม.
- สุริยวิชญา ทรงกลด. (2552). *การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูแนวใหม่*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/274624>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

ภาษาอังกฤษ

- Bivona, J. M. (2005). Effect of early childhood teacher characteristics on classroom practice, quality, and child abilities. Texas, UNT digital library. Retrieved from <http://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc4899>.